

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin na leto je vsakoml na njegov naslov 8 K.
Skupno od deset več 6 K.
Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“
Cena ednoga drobca je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF
pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.
K tomli se more pošlati naročnine i vsi dopisi, ne
pa v tiskarno ali v Crenšovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

III. nedela po vüzmi.

*Vi te se žalostili ali žalost vaša
se obrne na radost.*

Sv. Jan. XVI.

Jezuš je od mrtvih vstanó. Ešče štirideset dnih ostano na zemli. Maticerkev zdaj da čteti ljudstvi slobod Jezušov. Jezuš je po slednjoj večerji na poti slobod vzeo od apoštolov.

Edno malo i že me ne te vidili, pravo je Jezuš. Jas merjem, vu grob me položijo, vas velka žalost obide, nego svet de se veselio, veselili se bodo židovje, da so svoje delo skončali: Jezuš so morili. Nego žalost apoštolov se pri svidenji po vstanejni na radost obrne. Priliko je njim povedo: Prvle kak žena dete prinese na svet, more boleznj pretrpeti; kda se pa dete narodi, vse pozabi i se veseli, da je človik prišo na svet.

Tolažo je Jezuš svoje apoštole, liki oča svojo deco. Znovič bodete mene vidili po goristanenji. Ešče več. Za štirideset dnih celo odidem od vas. Bodemo se vidili vu nebesah. Nego te čas, da ta pridete, te dosta mogli trpeti.

Svet de se veselio. Za dosta je bloden. Zdaj je ne čas za veselje, nego za joč. Zemla je dolina skuz. I na slednje: veselje je iz vekšega grešno. Sv. Augustin pita: Ka je svetsko veselje? Nečistost, manjost, pijanost, gizdost . . .

Vi te se pa žalostili. Po žalosti se karajo naši grehi. Po žalosti na sveti se ognemo vekivečne kaštige. Po kratkoj žalosti si spravimo vekivečno veselje.

Vaša zalost se obrne na radost. Kristuša bodemo vidili, vu njegovoj navzočnosti bodemo živeli. Kristuš nas zagotavlja: Žnovič mo vas vido. Kak sv. Augustin piše: Bog bode naše zveličanje, čast i dika, mir i veselje i vse

dobro. Vu starom testamentomi je že obečo: Jas bodem tvoj velki najem. Našo srce de se veselilo, zagotavlja nas Jezuš. I vdobleno veselje vekivečno bude. Vašega veselja nišče od vas ne vzeme, pravi Jezuš. Pridejo na Sion s hvalodavanjom i vekivečno veselje bode na njihovih glavah, na štero veselje nas naj pripelja Kristuš. Amen.

Bojna.

6. april. Pogrom v Ukrajni. V Tobolski so 300 židovov morili i več jezer jih porobili.

Roosevelt, bivši predsednik Zdrženih držav v Ameriki žele armado 5 milijon vojakov, da pokažejo nemcom, da amerikanci bolje strelajo, kak pa kričijo.

8. april. Na zahodnom bojišči topovski boji. Nemški casar je pogledno velikanski štük, šteri Pariz strela. Strelba za 3 minute vdari vu cilj. — Japonci so Vladivostok obsedli.

9. april. Topovski boji. Marciuša so nemci zgubili 81 letal i 11 balonov, sovražniki 340 letal i 23 balonov, Nemci so na Finskem obsedli železnico, štera vu Helsingfors pela. Trockij je proti njim poslo 9000 možov iz rubeče garde. Taljanje se bojijo austrijsanske ofenzive. Z Švičarskoga pišejo, da na Taljanskem fronti se boj oživlja. — Vu Ukrajni rekvirirajo. — Rumunski Bratianu i Take Jonsescu, ki so bojno vodili, so odstavili Jassy i s francuškov misijov so odpotúvali na Francuško. — V Parizi je bio ministerski svet. Pegučali so si odredbe na slučaj, či bi mesto Amiens spadnó. Predsednik Poincare žele, da bi se vlada odselila z Pariza, Clemenceau je protestiro, da je, prej, to nepotrebna bojazen.

Predsednek Zdrženih držav Wilson je ob priliki obletnice vojne napovedi

v Baltimore govorio. Dnes je preteklo leto, je pravo, kda smo sprejeli izvanje Nemčije na boj za našo pravico, živeti slobodno . . . Zadržene države zdaj bolje, kak kdašteč gotovo vejo, da zavisi njih usoda od bojne, če se bojna zgubi, zgubijo svojo postojanko velikoga naroda i istočasno svoje zvanje na sveti . . . Amerika spravičeno sedi, da bi Nemci na zahodnoj bojnoj črti ravno tak postopali, kak v Rusiji, v Finski, v Ukrajini ino v Rumuniji, či bi ne stali nasproti armadam . . . Nemčija je ešče edenkrat povedala, naj edino li meč odlošuje, či zavlada pravičen mir med ljudmi, kak Amerika žele ali pa naj pride na svet nadvlada, kak si predstavlja Nemčija. Le en odgovor je mogoči: sila, sila do slednjega, sila brez vsake meje, prava sila, štera z novič valane večini pravične svetovne postave i štera bode vsako sebično nadvlado treščila vu prah.

10. april. Med Armentieres i kanališom Labasse so Menci po topovskom boji napadnoli angluške i portugalske postojanke, prve linije so pozajeli.

12. april. Armentieres je spadno. Nemci so tū vse vkup vlovili 20,000 možov, med njimi ednoga angluškoga i ednoga portugalskoga generališa, porobili so 200 štükov.

Naš kral je pismo poslo bourbonskomi hercogi Sixtuši. Prosi ga, naj pripravlja pot na pogajanje s sovražnikami. Francozi so pismo preobrñoli, liki bi naš kral Francozom svojo pomoč obečo, da narata Nemce, da Elsas Lotringo francozom pústijo. Vu pismi našega krala je samo to stalo: Či žela francozov do Elsas Lotringe je pravična, teda bode posredúvo pri Nemcah.

13. april. Nemci napadajo, angluški se močno branijo. — Predsednik kaukaske republike, Čeidze (prvle Rasko bilo) pod orožje spravla 16—60 l. stare

armence i kirgize. — Antant čaka, da mo na taljanskem fronti napadali. — Nemci so že samo 60 km. daleč od Calais a, tam odnet se že preveč lahko da strelati angliška zemela. — Haig pravi: Nemci so 106 divizij vrgli v bitje, pa dočak so malo zadobili. Vsako postojanko do slednjega moremo držati. Francozi se paščijo nam na pomoč, — Na Hollandskom v Hagi je veliko gibanje bilo za volo glada. — Ukrajna se je zavezala, da nemcom i nam 10 milijon metercentov silja pošlje. — Na Dunaji (Wien) so bile 11. t. m. pri mesarih velike demonstracije, ar so na teden določili za osebo 20 dkg. mesa, a siromaškešim so delili le 12½ dkg. konjskoga mesa. Cena konjskoga mesa 18 kor.

Jürjovo.

Vu slovenskih hišah naidemo kep sv. Jürja, kak na konji sedi i s spicov pozoja presmekne. Oz daleč je devojka. To zgodbo moremo duševno razlagati: Sv. Jurij je bio dober krščenik, ki je oblado sovražnika človečega roda, vraga.

V Törnišči pred Jürjovom vu pšenico na sredo, na postati s lenom posejane brezove vejke (cmer) opičijo. Tak i doma na okna, na vrata, na gnoj. Zvonar je zvonio, s malim začno, potem s srednjim i s velikim. Potem je s velikim začno i s malim dokončo. Zakaj je to, ga pitam. Tak smo od starih vidili, to je stara šega. Na vrata ščipek devajo, da Jurij s konjom prek skoči. Drugi pa proti compernicam. Hrastove vejke pikajo v Soboti. Na Krajni dveri na štalah, vrata na cesti zavežejo s ščipkom, da compernice ne pridejo. V Markovci žena s žarjavim ognjom trikrat beži okoli hrama. I tu s trnjem opletejo vrata.

Veselimo se, da nam Jurij zeleno prineso, vejko opičimo za okno, — nego vu compernicah što bi zdaj že vervaov?

Krave na pašo. Inda sveta je ertar (ärtar) gono od Jürjovoga do Martinovoga. Pred Jürjovom, či je za to bilo, je vsakši sam gono. Na Jürjovo je vsakši vögnao krave, ertar je na vulici ogen köro, s črepnjov kadio krave, slednjoj pod noge včesno. Te je prek vzeo krave. Na Martinovo prišo: Jürrij, loše krave vögnao, Martin tüčne prigno, šibo na postel djao. Velki korbeo meo s sebo, gibance, idinjače dobo. Ovak tüdi dobo. Tam je s bičem počo, kde pa ne dobo, tam po tihoma mimo odegno, da so daleč mogli za njim

gnati krave. Ertarov na našem slovenskom kraji več ne ga.

Či pred Jürjovom kačo zgrabi, živo vu glaš dene, jesi gori vleje, vrastvo je, prej, proti protini. Hlapec jo vu bičnjek vreže, da do njemi konji bolje bistri, što de za njim pelo, nikam ne de mogo priti. Kosec vu rotišče dene, kosa de njemi raj rezala.

Jürko pa Marko
Jela sta grahrko.

Dom i svet. — Glási.

Junaška smrt. Tivadar Stefan iz Be-latinec bi mogo 28. marca nadopüst domo iti, 27. ga je taljanska krogla vu glavo zadela. Domo se pripravlo, da pogledne očo, mater, pa je na tühinskom mogo ostati daleč od svoje domovine. Poštteni mladenec je bio. Vsi ga žalüjejo.

Nesreča na Donavi. V nedelo 7. marca se je velka nesreča zgodila pri vesi Tas niže od Budapešta. Ladja „Sophie“ se je doli pelala po Donavi s 750 ljudmi, menša ladja „Drina“ s 350 potnikami se pa pelala gori proti Budapešti. Okoli ¾ vöri vgojndno je ladja „Sophie“ vdarila vu Drino i jo vu vodo poklačila. Na ladji Sophie je nišče ne bio vraženi, nego Drina je tak veliko lüknjo dobila, da se je ladja vu nisternih minutah napunila vode. Velki del drugoga razreda, kde je bilo 230 potnikov, je smrt naišeo vu vodi. Ladja de se mogla prvle iz vode zdignoti, teda se pokaže broj mrtvih. Okoli 150 potnikov je minolo.

Sprememba zgrabljenih vojakov. Nastopniki vojaškega ministerijema so odpotuvali v Kijew, da se pogodijo s ukrajnskov vladov, da se naši zgrabljeni domo spravijo, Nastopnike nameravajo poslati i na Rusko.

V Radgoni so pokopali poročnika grofa Rudolfa Fünfkirchen na vüzem; 22. okt. 1914. je spaduo v Galiciji pri Opaka; do zdaj so nikaj ne znali od njega. Pokopani je poleg brata Franca, ki je tüdi na ruskom bojišči novembra leta 1916. spadno. Grofokomi pari je bojna edine sinu vzela.

Junaška smrt. Fujs Jožef iz Prosečke vesi je na taljanskem bojišči junaško smrt prestao. Žalüje za njim žena s dvema deteti i njegov oča. Pokopali so ga 7. marca. Pokojni je bi dober človek.

Zabel. Edna oseba na mesec slobedno potroši 42 dek masti. Polski delavci 1 kg. žnjeci i mlaci 3 kg slobodno potr šijo.

Strelili so na tišinskoga notarijuša. Na Tišini je nikak 9. aprila večer ob 9 vöri z ceste vu hišo strelo-sedemkrat. Strelaj je nikoga ne zadeo. To leto je že nikak na püconskoga notarijuša tüdi strelo.

28 april se bo v salezijanskom zavodi v Veržeji slovesno obhajao svetek Matere dobroga tanača.

Ešče 600 vaganov fali vu županiji Vaš. Podžupan ešče ne šče pomenšati kluč na glavo. Po drugoj poti šče vküp spraviti. Kak? je skrovnost. Či to i navrženi zabel ne do mogli naprej spraviti, zmetnih časov se doživemo.

Od 15. april. se teličke po 3 letami ne smejo zarezati brezi dopüščenja podžupana (alispán.)

Rekvizicija svinj vu Železnoj županiji. Pod rekvizicijo spadnejo svinje žmetneše od 40 kg. Ne spadnejo pod rekvizicijo: 1. Svinje, štere so i do zdaj kotile i kanžari. 2. Z prascov na plemen eden tretji del dozdašnjih svinj, štere so skotile. 3. Svinje na domači stran, na 4 glave edna svinja. 4. Na dale ne spadnejo pod rekvizicijo prasci, lehkeši od 40 kg. 5. Ne spadnejo pod rekvizicijo svinje, či so včasi žmetneše od 50 kg., či je vse vküper menje od 5. Proti rekviziciji se da vu 3 dnevah apelirati k podžupani (alispán).

Lepi dár. Čör Jánoš z Vidonec (Grádška fara) je lepo znamenje skázao svoje lübeznosti i darovitnosti do svoje fárne cérkvi. Darüvao je na njo 200 koron, tak i tüdi na Cankovsko cérkev 200 koron. Lepo delo samo vu sebi má hválo.

Na podporo Novin i Marijinoga lista so dali z Grádške fare: Ferko Jožefa žena z Vidonec 6 k., Kováč Ana z Vadarec 6 k., Pozvák Jožefa žena z Vidonec 1 k., Char Števana žena 1 k., N. N. 1 k., Huber Mihal z Bistrice 2 k.

Vdobljeni so penezi sledečih vojakov: Vori Ivan, Érszeg 10 k., Antolin Ivan 6 k., Antolin Mihal 6 k., Mesarič Števan 6 k.

Nabor 22. aprila Sobota, Püconci, Bedonci, Tišina, Grad, Martjanci, okolica Soboti, 23. aprila Prosnjakovci, Sv. Jelena, Sv. Jurij, Sebeščan, Križevci, Falkovci, Cankova.

Pošta. Vögrinčić Jožefa žena. Mož rojeni l. 1892. vu Dietzen-i je 9. aug. l. 1917 vu bitji okoli Ocna preminio. — *Hujber Mihal.* Sp. Bistrica. Vaš rokopolis je sprejeti. Lepo je. Odpüšte mi, kde ste vi to šteli ali je pa narodna pripovest. Ste vi kaj k njoj djali?